



مجموعه مقالات

شماره پش

شماره پش



این کتاب با حمایت مالی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران

به زیور طبع آراسته گردیده است.

تابستان ۱۳۸۱

انجمن اوقات فراغت مازندران



مجموعه مقالات همایش "تشیع و تبرستان"

گردآوری و تنظیم:

دبیرخانه همایش تشیع و تبرستان

این کتاب با حمایت مالی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران
به زیور طبع آراسته گردیده است.
تابستان ۱۳۹۲

هر نحوی در برگزاری

خداوند بزرگ مسئلت

بیت علیهم السلام قرار

متن کامل سخنرانی آیت الله حسین ردایی^۱

بسم الله الرحمن الرحيم

یکی از بركات همایش تقارن برگزاری زمانی این همایش با بزرگترین عید اسلامی یعنی عید
است چه اینکه اصل تحقق تشیع محصول بالفعل غدیر است، گرچه شأنی از تحقق
روزگار رسول اکرم (ص) بوده است، لیکن فعلیت تشیع در عالم، سرآغازش از غدیر
است هر چند فرصت که در اختیار ماست به دو نکته مهمی در باره ی غدیر و تشیع عرض می
کنم نکته درباره ی غدیر، در ضمن بحث تفسیری اما یک بحث فقه الغدیر است و آن
است که علمای اهل سنت یکی از بهانه های فرار از تعلیم و اعلام قرآن کریم درباره ی
تعمیم آیه منتسب به غدیر با صدور آیه ذیل دانسته اند، می خواهم عرض کنم که
در تفسیر کلامی و هم تفسیری و هم از نظر فقهی مناسبت صدور آیه ذیل با جملات وسطایی
تقارن است و نکته اش این است که در همین ایه سوم سوره ی مبارکه مائده خطاب
به مؤمنین صدر اسلام است، می فرماید:

هم یک محتوای فقه ظاهری را به همراه دارد و آن این است که آنچه در مناسک حج
محرکات است نباید به آن بی توجهی شود و یا ماه های حرام که قتال ممنوع است نباید
بی توجهی قرار بگیرد. اما وقتی که این صدر آیه را با توجه به احادیث رسول خدا (ص)
میسازیم که اگر فرمود: اگر بزرگترین و با فضیلت ترین عید اسلام، غدیر است، از این

سخن استدلال ما تمام می‌شود. آن این است: بزرگترین عید اسلامی بی‌شک مصداق بارز الهی است. آن وقت این آیه معلوم می‌شود که بیعت روز غدیر روز شعار الهی است. آن معنی آیه معلوم می‌شود که بیعت روز غدیر روز شعار الهی، آن بیعت را باز نکنید و س نکنید از بیعت عظیم انسان‌های مومن. که یکی از مصادیق شهر حرام، ماه محرم است هم نسبت به آغاز مبارزه و قتال در کربلا می‌شود معنا کرد. آن وقت نتیجه را ببینید، قر فرمود: یا ایها الذین امنوا لا تحلوا شعائر الله بود از آنکه احکام فقه ظاهر و شریعتی را بیا اما فقه واقعی اعتقادی ما در کنار بحث‌های کلامی این است، که وقتی فرازی از این آیه از جملات الیوم اکملت و لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی را بیان کرد، که آخر آیه فقه ظاهری ثانویه یا یک حکم اضطراری ثانویه را بیان می‌کند که می‌فرماید: اگر هر سه و مؤمنی در شرایط اضطرار قرار گرفت، همه آن موارد فقهی حکم اولی در صورت اضطراری اشکال ندارد، اما فقه الغدیر این است که اگر انسان مومن در صورت اضطرار قرار گرفت، اگر غدیر و ولایت را از روی اضطرار تقیه کرد، اشکال ندارد. اما سخن این مؤمنینی که در غدیر بودند و فهمیدند که رهاورد غدیر ثمره شعائر دینی است، اما به اختصار ضمن قدرت و در ضمن ریاست طلبی موجب انکار غدیر قرار گرفتند، این مخالفت صبر شعائر الهی است.

در آیه سه سوره مائده آمده است که می‌فرماید: یا ایها الذین امنوا اوفوا بالعقود، این همه جانبه است. عقد اعم از عقد فقهی و عهد سیاسی و اجتماعی و بیعت اتحادی است. برای همه مؤمنین یکی از واجبات مسلم وفای به بیعت در روز غدیر بوده است. اما آیاتی از سوره‌ی مبارکه صافات قرائت کردم، قرآن کریم درباره پیامد انکار و ترک بیعت غد شعائر الهی در منظر سلبی. سخن می‌گوید، آنچه که درباره غدیر می‌توان سخن گفت، گاه

تبعین توصیفی غدیر است. گاهی سخن در بیان آثار سلبی غدیر است. همچنان که آیات معروف سوره مائده درباره‌ی توصیف غدیر و معرفی علم امامت به واسطه‌ی امیرالمومنین است.

در روز غدیر، رسول خدا (ص) این رسالت را به پایان رساند، اما درباره پیامد ترک تبعیت غدیر قرآن در سوره صافات دارد، می‌فرماید: منکرین، مخالفین، منافقین را به سوی آتش جهنم روانه کنید، بعد به مأمور الهی دستور داده می‌شود که این‌ها را نگه دارید، ابتدا باید در محشر مورد سوال قرار بگیرند. این سخن شیخ سلمان بلخی، از اعظم اهل سنت است. ایشان بنابر نقلی معروف در این روایت بیان کرده است که می‌گوید، حضرت فرمود: امر ذیل این آیه شریفه که فرموده پیامبر فرمود: إناهم مسئولون عن ولاية علی بن ابیطالب، روز قیامت و محشر کسانی که در غدیر بودند و پیغام اهل غدیر را فهمیدند از ولایت امیرالمؤمنین مورد سوال قرار می‌گیرند، او آنجا هیچ نصرتی ندارد. بعد می‌فرماید: این‌ها روز قیامت تسلیم حق و حقیقت هستند.

اما سخن بهتری را از علمای اهل سنت عرض کنم. یکی از بزرگان حدیث و اهل سنت میر سید علی همدانی است. ایشان از بسیاری از علمای اهل سنت نقل می‌کنند که خلیفه دوم در جمع بسیاری از اصحابش چنین گفته است: حدیثی را از رسول خدا (ص) نقل کرده است: که خلیفه دوم اقرار دارد و در جلسات متعدد گفت: که رسول خدا امیرالمؤمنین (ع) را به عنوان علم اسلام معرفی کرده است. بعد گفت: در بعضی از جلسات بودم، رسول خدا می‌فرمود: حدایا تو شاهد من هستی، بر امتم بر کسانی که حاضر بودند، امیرالمؤمنین (ع) را به عنوان علم اسلام معرفی کردند. بعد این خلیفه دوم می‌گوید که در این جلسه رسول خدا (ص) من حضور داشتم. یک جوان خوش قامت و خوشبویی در کنارم نشسته بود و این سخنان رسول خدا گوش می‌کرد. بعد جوان این جمله را گفت: لقد عقد رسول الله عقداً لا یحلوا الا المنافق، بعد خطاب کرد و به من گفت: بهره‌یز که تو وقتی این عقد رسول خدا در مسئله بعد از رسالت را ترک کنی، سخن این جوان خوش رو یک سخن ملکوتی بود، بلکه لاهوتی در آن تفسیر

سوره مائده است که یا ایها الذین آمنوا لا تحلوا شعائر الله، می گوید: خلیفه دوم بعد از جلسه از رسول خدا پرسید: یا رسول الله شما که سخن می فرمودید، جوانی با چنین ویژگی در کنار من بود و این جمله را به من گفت. پیغمبر (ص) فرمود: آن جوان خوش سیما و خوشبویی که این پیام را به شما داد، او از فرزندان عالم نبوده است، بلکه او برادرم جبرئیل بوده، در جمع شما نشست تا هم ابلاغ رسول خدا را تأیید کند و هم به واسطه رسول خدا و علمیت امیرالمؤمنین حجت را بر شما تمام کند.

فرصت ضیق است درباره اصل این همایش تشیع و تبرستان چند جمله ای عرض کنم؛ بررسی مسئله تاریخ این موضوع بحث مفصل و لازم به پژوهش های گسترده ای است، اما سه نتیجه و پیام تشیع و تبرستان را عرض کنم؛ اولین نکته این است که تبرستان به معنای اعم و منطقه ورودی تبرستان در قرن اول هجری و ادامه اش در قرن دوم هجری در این منطقه کلار است. منطقه کلار که به معنای اعم رشته کوه های البرز را که علاوه بر منطقه کلاردشت و کلارستاق امروزی است، این ها دروازه ورود اسلام به تبرستان بوده است. برای اینکه مرکز مسلمانان و دژ مستحکم مسلمانان در اواخر قرن اول قزوین بوده است و اسلام توسط مسلمانان از قزوین به دو منطقه دیلمان و تبرستان سرازیر شده است. منطقه دیلمان پافشاری ها و درگیری ها تا سال ها تا قرن دوم بعد از اوسط ادامه داشته است، لکن تبرستان امروز و دروازه ورود اسلام و استقبال مردم از مسلمانان قرن اول توسط منطقه غرب استان مازندران انجام گرفته است و می توان منطقه کلار را به عنوان باب الاسلام شمال ایران نامید، این یک نکته است و آن نشان دهنده شوکت استعداد و قابلیت پذیرش و تسلیم این مردم در برابر حق است. حق پذیری و تسلیم بودن در برابر حق از ویژگی های مردم تبرستان عموماً و در منطقه کلار خصوصاً است.

همچنین در اوایل قرن سوم و اواخر قرن دوم که علویان در مرکز ری به سوی تبرستان سرازیر شدند، در دوران درگیری های بین عباسیان و علویان از یک طرف، علویان و طاهریان از یک طرف دیگر بود، از میان این تعارض ها و درگیری های سیاسی و اعتقادی این مردم تبرستان بودند که علویان را برگزیدند. این نشان دهنده حق پذیری و تسلیم در برابر اسلام حقیقی است. نتیجه سخن را اینگونه عرض کنم که امروز هم در این ویژگی درباره اطاعت و پیروی از حق و حقیقت در مردم مازندران وجود دارد و بخصوص مردم بزرگوار غرب مازندران و این است که در کنار گاهی کم لطفی ها، گاه به خاطر کثرت حضور مهمانان در غالب سفرهای توریستی اما همین مردم این منطقه مؤمن و متدین در خط مقدم رهاورد غدیر وجود دارد. امیدوارم که خداوند از همه تلاشگران و عزیزان برگزار کننده این همایش بزرگ و خصوص برادر عزیز حاج آقای علیخانی امام جمعه محترم بخش مرزن آباد و همه همکارانشان به لطف خدا و کرمش مقبول فرماید.